

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph. D. ve věci

žalobce : T. T.
t. č. ve VTOS ve Věznici Ostrava – Heřmanice
sídlem Orlovská 670/35, 713 02 Ostrava - Heřmanice
zastoupený T. A. S.
t. č. ve VTOS ve Věznici Ostrava – Heřmanice
sídlem Orlovská 670/35, 713 02 Ostrava – Heřmanice

proti
žalované: **Vězeňská služba ČR - Věznice Heřmanice**
sídlem Orlovská 670/35, 713 02 Ostrava - Heřmanice

o přezkoumání rozhodnutí ze dne 23. 12. 2020 o stížnosti proti rozhodnutí o uložení
kázeňského trestu odsouzenému č. j. VS-151023/ČJ-2020-803532-KT ze dne 15. 12. 2020

takto:

- I. Rozhodnutí Vězeňské služby ČR – Věznice Heřmanice ze dne 23. 12. 2020 č. j. VS-151023/ČJ-2020-803532-KT a rozhodnutí ze dne 15. 12. 2020 č. j. VS-151023/ČJ-2020-803532-KT se **zrušují** a věc se **vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou došlou dne 24. 2. 2021 domáhal zrušení rozhodnutí žalované 23. 12. 2020 o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu odsouzenému č. j. VS-151023/ČJ-2020-803532-KT ze dne 15. 12. 2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), a to celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 4 dny podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „zákon o VTOS“), uloženého speciálním pedagogem. Žalobci bylo kladeno za vinu, že se dne 11. 8. 2020 odmítl podrobit namátkové kontrole na přítomnost návykových a psychotropních látek, když odmítl odevzdat vzorek moči a následně se podrobit odbornému lékařskému vyšetření. Žalobce brojí proti tomu, že za situace, kdy byla proti žalobci vedena tři kázeňská řízení ohledně kázeňských přestupků se stejnou právní kvalifikací pod č. j. VS-131432/ČJ-2020 ve věci kázeňského přestupku ze dne 9. 7. 2020 (dále jen „první kázeňské řízení“), č. j. VS-142280/ČJ-2020 ve věci kázeňského přestupku ze dne 28. 7. 2020 (dále jen „druhé kázeňské řízení“) a č. j. VS-151023/ČJ-2020 ve věci kázeňského přestupku ze dne 11. 8. 2020 (dále jen „třetí kázeňské řízení“), byla vedena tři samostatná kázeňská řízení. Ve všech případech se jednalo o kázeňský přestupek se stejnou kvalifikací, a to porušení povinnosti dle § 28 odst. 2 písm. g) zákona o VTOS. Žalobce má přitom za to, že mělo být vedeno jedno společné řízení ohledně všech tří výše zmíněných kázeňských přestupků a tedy měl být s ohledem na zásadu rychlosti, hospodárnosti a transparentnosti uložen jeden souhrnný trest za všechny tři kázeňské přestupky. Žalobce nejprve také namítal, a k tomu též rozsáhle argumentoval, že výslech svědků byl proveden, aniž by byl o výsledku informován zmocněnec žalobce a nebylo mu tedy umožněno klást otázky. Tuto svou námitku však žalobce vzal v průběhu řízení podáním ze dne 21. 5. 2021 zpět. Závěrem žalobce napadá výši uloženého trestu jako nepřiměřenou.
2. Žalovaná s žalobou nesouhlasila a navrhla její zamítnutí. Uvedla, že po prošetření záznamu o kázeňském přestupku a zhodnocení důkazních prostředků byla vina žalobce zcela prokázána. Je nesporné, že žalobce odmítl odevzdat vzorek moči a následně se rovněž odmítl podrobit odbornému lékařskému vyšetření. Podle § 28 odst. 1 zákona o VTOS je odsouzený ve výkonu trestu povinen mj. dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit pokyny a příkazy zaměstnanců vězeňské služby. Podle § 28 odst. 2 písm. g) cit. zákona je odsouzený povinen podrobit se opatřením, která jsou nezbytná k potlačení výroby, držení nebo zneužívání návykových látek a jedů ve věznici. Současně dle § 20 odst. 1 písm. e) zák. č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek platí (dále jen

„zák. č. 65/2017 Sb.“), že orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření je povinna podrobit se osoba, která je ve výkonu vazby, zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody. Pokud jde o rozporování postupu žalované, kdy nedošlo ke spojení veškerých kázeňských řízení žalobce v jedno, je takový postup dle žalované možností, nikoliv však povinností osoby vedoucí kázeňské řízení. Při spojení kázeňských řízení by dle názoru žalované došlo k dalšímu prodloužení kázeňských řízení, což by s ohledem na základní zásady správního řízení způsobilo porušení zásady rychlosti, hospodárnosti a transparentnosti řízení. Mohlo by dojít k uplynutí prekluzivní lhůty 1 roku od spáchání skutku. Je potřeba vzít do úvahy také skutečnost, že se jedná o velmi vážné porušení norem, které upravují výkon trestu odnětí svobody. Skutková podstata přestupku zasahuje do bezpečnosti věznice; je nutné, aby takové jednání bylo přísně a striktně posuzováno. Pokud jde o výši uloženého trestu, žalovaná zdůrazňuje, že bylo přihlédnuto k závažnosti kázeňského přestupku, okolnostem, za nichž byl spáchán, jakož i k dosavadnímu chování žalobce, kdy za výše uvedený přestupek byl uložen trest při dolní hranici počtu možných uložených dní celodenního umístění do uzavřeného oddílu.

Zjištění z obsahu správních spisů

3. Ze správního spisu krajský soud pro účely soudního přezkumu zjistil, že dne 11. 8. 2020 byl proveden záznam o kázeňském přestupku, v němž byl popsán skutek tak, že dne 11. 8. 2020 v 14:00 hodin byl žalobce v souladu s čl. 3 písm. c) Metodického listu č. 2/2010 ve znění pozdějších předpisů o provádění monitoringu výskytu omamných a psychotropních látek ve Vězeňské službě ČR předveden do prostoru pracovny sester zdravotního střediska Věznice Heřmanice, kde byl vyzván, aby odevzdal tělní tekutinu (moč) za účelem provedení cíleného testování na přítomnost omamných a psychotropních látek. Žalobce odmítl odevzdat moč a poté, co byl seznámen s tím, že s ohledem na odmítnutí odevzdání vzorku u něj bude provedeno odborné lékařské vyšetření, odmítl žalobce rovněž provedení tohoto lékařského vyšetření.
4. Ze zápisu z ústního jednání ze dne 4. 10. 2020 soud zjistil, že žalobce nevyužil svého práva se k věci vyjádřit, pouze sdělil, že jej bude ve věci zastupovat zmocněnec, jehož si doposud nezvolil. Zmocněnec žalobce se dne 12. 11. 2020 vyjádřil ke kázeňskému přestupku tak, že ve vztahu k vytýkanému jednání uvedl, že žalobce odmítl odevzdat vzorek moči z toho důvodu, že na místě přiznal pozitivitu omamných a psychotropních látek v těle s tím, že je nadbytečné zasílat vzorek na analýzu, což by mělo za následek nutnost úhrady nákladů na provedení toxikologické analýzy. Dále zmocněnec žalobce uvedl, že s ohledem na skutečnost, že jsou vedena tři kázeňská řízení ve věci typově stejných kázeňských přestupků, jsou zde splněny podmínky pro vydání jediného (souhrnného) rozhodnutí, a to s ohledem na zásadu procesní ekonomie zakotvenou v § 6 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Zmocněnec žalobce rovněž poukázal na špatný psychický stav žalobce v době spáchání kázeňského přestupku, který doložil výpisy ze zdravotnické dokumentace žalobce.
5. V průběhu kázeňského řízení byli k věci vyslechnuti příslušníci Vězeňské služby, a to prap. J. B. a R. R., kteří oba shodně vypověděli, že žalobce dne 11. 8. 2020 odmítl odevzdat vzorek moči a následně se podrobit odbornému lékařskému vyšetření.
6. Následně rozhodl dne 15. 12. 2020 speciální pedagog Věznice Heřmanice o uložení kázeňského trestu žalobci, a to celodenního umístění do uzavřeného oddílu na 4 dny. Tento trest byl uložen za porušení kázně a pořádku a za porušení povinnosti podrobit se

opatření, která jsou nezbytná k potlačení výroby, držení a nebo zneužívání návykových látek a jedů ve věznici podle § 28 odst. 1, 2 písm. g) zákona o VTOS, když žalobce dne 11. 8. 2020 odmítl odevzdat vzorek moči a odmítl se podrobit lékařskému vyšetření. Správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že žalobce porušil ustanovení § 20 odst. 1 písm. e) zák. č. 65/2017 Sb. Dle § 20 je povinna se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření podrobit osoba, která je ve výkonu vazby, zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody. V případě, že povinná osoba odmítne provedení orientačního vyšetření, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud povinná osoba odmítne i provedení odborného lékařského vyšetření, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. V rámci vyjádření žalobce ke kázeňskému přestupku se žalobce ke spáchání kázeňského přestupku doznal, když uvedl: „Odmítám odevzdat vzorek moči a odborné lékařské vyšetření“. Po zhodnocení důkazních prostředků tedy byla dle názoru žalovaného vina žalobce zcela a bezpochyby prokázána a bylo rozhodnuto, jak je uvedeno výše. Proti rozhodnutí orgánu prvního stupně žalobce podal prostřednictvím svého zmocněnce stížnost, v níž uvedl, že dle jeho názoru mělo dojít ke spojení všech tří kázeňských řízení do jednoho a k vydání jediného souhrnného rozhodnutí ve věci. Dále v této souvislosti poukazuje na to, že výše uloženého trestu je nepřiměřená, a to právě s ohledem na skutečnost, že nedošlo ke spojení tří kázeňských řízení do jediného, v němž by byl uložen souhrnný trest. Dále namítal, že pověřená osoba prováděla výslechy svědků a poté rozhodoval o stížnosti. Zároveň žalobce namítal, že se speciální pedagog vůbec v rozhodnutí nezmínil o důkazech, které žalobce navrhl a předložil a které mohly mít vliv na výši trestu. Ke stížnosti žalobce proti tomuto rozhodnutí rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím. V něm se žalovaná vypořádala s námitkami žalobce následovně. Pokud jde o námitku žalobce, že všechny tři kázeňské přestupky vedené proti žalobci měly být projednány společně v rámci jednoho kázeňského řízení a mělo být vydáno jedno souhrnné rozhodnutí, žalovaná konstatovala, že se jedná o postup, který je možný, nikoliv nezbytný a je na uvážení zaměstnance s kázeňskou pravomocí, jaký postup zvolí. Postup pověřeného zaměstnance v této věci shledal žalovaný zákonným. Výši trestu žalovaná shledala přiměřenou. Neshledal důvodné také další vznesené námitky.

7. Ve věci proběhlo dne 23. 6. 2021 u podepsaného soudu ústní jednání, u kterého účastníci nadále setrvali na svých stanoviscích.

Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas, přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
9. Podle § 28 odst. 2 písm. g) zákona o VTOS je odsouzený mimo jiné povinen *podrobit se opatřením, která jsou nezbytná k potlačení výroby, držení nebo zneužívání návykových látek a jedů ve věznici*. Podle § 46 odst. 1 téhož zákona je kázeňským přestupkem *zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu*. Podle § 47 odst. 1 věty první téhož zákona *kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného*.
10. Z § 47 odst. 1 zákona o VTOS vyplývá požadavek na náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu a důkazům o nich. Nutnost prokázání viny odsouzeného jako podmínky

pro uložení kázeňského trestu stanoví rovněž § 58 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), a která obsahuje podrobnosti projednávání kázeňského přestupku. Odpovědnost za náležité objasnění okolností kázeňského přestupku a prokázání viny odsouzeného přitom nese správní orgán, který o uložení kázeňského trestu rozhoduje.

11. Mezi stranami je nesporné, že žalobce odmítl odevzdat vzorek moči a následně se podrobit odbornému lékařskému vyšetření, když tato skutečnost je doložena zejména prohlášením samotného žalobce učiněným v rámci záznamu o kázeňském přestupku sepsaném dne 11. 8. 2020 a rovněž výpověďmi svědků, příslušníků vězeňské služby. Krajský soud má za to, že v předmětném kázeňském řízení bylo prokázáno, že popsáním jednáním žalobce došlo k porušení povinnosti stanovené v § 28 odst. 2 písm. g) zákona o VTOS.
12. Stěžejní žalobní námitkou žalobce brojí proti tomu, že byla vedena tři samostatná kázeňská řízení ohledně tří kázeňských přestupků žalobce, když mělo být ve věci vedeno jedno společné řízení a uložen souhrnný trest za všechny tři kázeňské přestupky.
13. Zákon o VTOS nijak neupravuje problematiku společného řízení, tak jak je např. obsažena v § 88 zákona č. 250/2016 Sb., o přestupcích (dále jen „zákon o přestupcích“), stejně tak nijak neupravuje možnost uložení souhrnného trestu, jako např. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen „trestní zákoník“).
14. Podle § 4 odst. 5 písm. c) zákona o přestupcích platí, že se podle jiných zákonů projedná jednání, které má znaky přestupku, dopustí-li se jej osoba během výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence. Z uvedeného vyplývá, že užití právní úpravy společného řízení podle zákona o přestupcích je v kázeňských řízeních dle zákona o VTOS vyloučeno.
15. Sluší se však v této souvislosti poznamenat, že Nejvyšší správní soud dovodil, že při trestání správních deliktů týměž správním orgánem se přiměřeně uplatní i principy ovládající souběh trestných činů. Nutnost aplikovat tento trestněprávní institut přitom vyplývá z obecné potřeby použít ve prospěch obviněného analogii z trestního práva ve správním trestání všude tam, kde vzhledem k neexistenci jednotného kodexu správního trestání v českém právním řádu nejsou výslovně upraveny některé zásadní zásady a instituty, jež by měly být zohledněny v případě jakéhokoli veřejnoprávního deliktu. Použití analogie ve správním trestání je v omezeném rozsahu přípustné tam, kdy to, co má být aplikováno, určitou otázku vůbec neřeší, nevede-li takový výklad k újmě účastníka řízení a ani k újmě na ochraně hodnot, na jejichž vytváření a ochraně je veřejný zájem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 6. 2009, č. j. 1 As 28/2009-62, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2008, č. j. 1 As 27/2008-67).
16. Uvedené závěry je třeba aplikovat i v projednávané věci.
17. Krajský soud tak dospěl k závěru, že je na místě analogické použití předpisů práva trestního, a to úpravy § 43 trestního zákoníku. Podle tohoto ustanovení, *soud uloží souhrnný trest, když odsuzuje pachatele za trestný čin, který spáchal dříve, než byl soudem prvního stupně vyhlášen odsuzující rozsudek za jiný jeho trestný čin. Spolu s uložením souhrnného trestu soud zruší výrok o trestu uloženém pachateli rozsudkem dřívějším, jakož i všechna další rozhodnutí na tento výrok obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo tímto zrušením, pozbýla podkladu. Souhrnný trest nesmí být mírnější než trest uložený rozsudkem dřívějším.*

18. Z žaloby vyplývá, že proti žalobci byla vedena celkem tři kázeňská řízení, ve všech případech se jednalo o kázeňský přestupek se stejnou kvalifikací, a to porušení povinnosti dle § 28 odst. 2 písm. g) zákona o VTOS. Druhé kázeňské řízení vedené pod spis. zn. VS-142280/ČJ-2020 bylo ukončeno rozhodnutím žalované ze dne 30. 11. 2020, proti němuž podal žalobce stížnost, o níž bylo rozhodnuto dne 10. 12. 2020. Třetí kázeňské řízení, jež je předmětem soudního přezkumu, vedené pod spis. zn. VS-151023/ČJ-2020, bylo ukončeno rozhodnutím žalované ze dne 15. 12. 2020, proti němuž podal žalobce stížnost, o níž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 23. 12. 2020.
19. Z výše uvedeného vyplývá, že žalovaná rozhodovala o uložení trestu za jednání žalobce ze dne 11. 8. 2020 za situace, kdy již bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí o uložení trestu za jednání žalobce ze dne 28. 7. 2020. Tedy, trest byl ukládán za jednání, které žalobce spáchal dříve (11. 8. 2020), než bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí za jiné jednání žalobce (zde za jednání ze dne 28. 7. 2020). Je tedy zcela na místě analogická aplikace § 43 trestního zákoníku, tedy nutnost uložení souhrnného trestu. To také znamená, že v dalším řízení bude nutné při rozhodování o trestu za projednávané jednání žalobce ze dne 11. 8. 2020 zrušit také rozhodnutí o uložení trestu za jednání žalobce ze dne 28. 7. 2020 a uložit souhrnný trest, který nesmí být mírnější, než trest původně uložený za jednání ze dne 28. 7. 2020; zároveň výše uloženého trestu musí respektovat skutečnost, že trest je ukládán za skutky shodné povahy, se shodnou společenskou nebezpečností, za něž je možno uložit shodný druh trestu. Jinými slovy, trest musí sice odpovídat povaze a závažnosti jednání, zároveň však nesmí být výsledkem úvahy o prostém součtu v úvahu běžně připadajících výměr trestu (např. za každý kázeňský přestupek 2 dny, tudíž v projednávané věci celkem trest 4 dny). Zároveň je nezbytné trvat na tom, aby odůvodnění uloženého trestu bylo srozumitelné a přezkoumatelné.

Závěr a náklady řízení

20. Krajský soud tedy s ohledem na uvedené skutečnosti dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nezákonné, a proto jej podle § 78 odst. 1, 4 s. ř. s. zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. Jelikož shodnou nezákonností trpí také prvostupňové rozhodnutí žalované, rozhodl soud podle § 78 odst. 3 s. ř. s. také o zrušení tohoto rozhodnutí. V dalším řízení bude žalovaná vázána závěry vyslovenými v tomto rozsudku v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s.
21. Žalobce byl v řízení úspěšný, avšak náklady řízení nepožadoval. Proto krajský soud žádnému z účastníků řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.
22. Výrokem III. zároveň soud nepřiznal podle § 60 odst. 4 s. ř. s. státu právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 23. června 2021

JUDr. Monika Javorová

Shodu s prvopisem potvrzuje

[Zadejte text.]

předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje